

דיעות בלאטס ערשיינט דריימאל וואָכענטליך קאָסטעט זאמסט פֿרייטאג אונד קאָסטעט נור. פֿרייטאג-ביילאגע. פֿיר עקסטרע-אונגארן גענויטערט 8 גולדען ע.ו. חלביעהריג 4 גולדען ע.ו. פיערטעל-יעהריג 2 גולדען ע.ו. פֿיר אַויסלאנד גענויטערט 10 גולדען ע.ו. חלביעהריג 5 גולדען ע.ו. פיערטעל-יעהריג 2 גולדען ע.ו.

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעות צייטונג קאָנן מאַן יעדעס פֿיר ע.ו. דער פרענסטער-אויסגאבע פֿירט זיך מיט דעם ספּאַציאלן דעם ערשטן בלאטעט. דיא רעדאקציען בעפֿינדעט זיך אין דער בוכהאנדלונג דעם מאָרין בוריאן, בודא-פעסט (מאָרקקע-נעריה) וויסן מאַן אויך דיש פרענסטער-אונג אַנדערע צו זענען בעפֿינדעט.

№ 4. צווייטער יאהרנאנג. פעסט פֿרייטאג כב טבת ה'תרמ"ה. Budapest, den 9. Jänner 1885.

פֿערשיעדענע ניוואַנקייטען.

*** (דער רייכטמאן)** ווירד מאַרנען (זאמסטאג) נאָך שלום דער ווייהנאכטס-פֿעריען זיינע זיטונגען וויעדער אייפֿענען. דען נאכטען פֿער-האנדלונגס-געגענטשאַנד בילדעט נאָך אימער דאס באַשיעט פֿיר דאס יאהר 1885.

*** (יידישע וואָהלאַט האַטונג קייט)** אין דער אַם 7. דיעזעס אבנעהאלטענען זיטונג דעם הויפטשאַרטישען אייטשוסעס בראכטע אבער-בירגערמייסטער קארל ראַטא אונטער אנדערס אויך צור קענענטים דאס פֿרויא אַדאָלף די אַרדיע פֿיר דיא אַמען דער הויפטשאַט 200 גולדען גע-שפּענדעט האט. עס געשאה דיעס אַנלאַכליך דער דיעזער טאגע שאַטטערהאטען פֿערמאָהלונג איה רער טאכטער. דיעזע מיטטהיילונג וואירדע פֿאן אל-לען אנווענדען מיט לויטעס „עליע-רופּען“ בע-ריכט. — איבירענס האטען וויר אין לעצטע-רער צייט וויעדערהאַלט געלעגענהייט איבער פֿער-שיעדענע וואָהלאַט-מאָרקעס. אַקטע דיעזער ערלען יידישען פֿרויא מיטטהיילונג צו מאכען, דא דיעזעל-בע צום אנדענקען איהרעס פֿערשאַרבענען מאַן-געס, דעס גראַס-גרוניכעזיטער אַדאָלף דיאָרדיע (טאפֿלער). מעהרערע נאמהאפטע שייטפֿונגען ער-ריכטעט האטע.

*** (יידיש-עליגיאָזע הינגע בונג)** דיא אַזראַעליטישע וואָכענשריפט „בעריכטעט: אינע פֿראַמעט יידישע פֿרויא אין איינעם פֿראָווינג-שטאַטען דייטשלאַנד ערהעלט פֿאַר לאַנגערע צייט אין שרייבען פֿאַן איהרעס אין אויסמאָרליען לעבענערע זאָהע וואָרן עס אונטער אנדערע לויטע: „מינע פֿרויא האט מיך מיט איינעם זאָהנע בע-שענקט, איד וואָרע נון איבערגילקליך ווען יעס גליק ניכט דורך איינען אייגענטימליכען אומיש: ד געטריבט ווירדע. מעהר אלס 100 מיליאָן מ-מינעס וואָה-אַרמע עקסטרעס נעמליך קיין א-ציער וודע, וועסחאלב איד לידער ניכט אים שטאַן טאען דיא מיניעס נייגעבאָרענען זאָהנען צו דען 8 מאַנען דיא רעליגיאָז פֿאַרנעשריבענע בעשנידונג (ברית מילה) אַרנעמען צו לאסען. זאבאלד דאס קינד יעדאָך שטאַרקער ווירד, ווערדע איד מיט דעמועליכען איינע רייזע אונטערנעהמען אין איינע געגענע, וואָ ווען וואָרנען, דאמיט איד דאס קינד אין דען „בונד אבראמאס“ (בכירתי של אברהם אבינו) איפֿענעמען לאסען. . . פֿאַר וועניגע טא-גען נון ערהעלט דיא ערוואָהנטע פֿרויא וויעדער איינען בריוף פֿאַן איהרעס זאָהנע אין אויסמאָרליען, אין וועלכעס ער דער פֿראַמעטן מיטטער פֿאַלגענדע ערפֿירליכע מיטטהיילונג מאכטע: „עס איז מיר מיט נאָטליכע הילפע ענדליך געלונגען, אן איה-נער ענטפֿערנען געגענד ווען איפֿענענען: אין „מהל“ נאָהם אן מיניעס קינדע דיא בעשנידונגס-אַפֿעראַציען פֿאַר. נון ערסט איז מינע פֿירדע פֿאַלל דיא איד איינען יודעסן צום זאָהנע האבען — דיעזער פֿאַלל איז וואָהרהאפט רידערנע: ער ליעפֿערט דען בעווייז פֿאַן דער גרענענלאָזען רע-ליגיאָזען הינגעבונג, דיא אין זאָלך האָהעס מאסע געוויס נור ביא איינעם יודען אַנגעטראַפֿען ווער-דען קאָן: (בעשאַמונג איינעס אַנט-ס-ע-מיט ע.ו.) אין דער הויפטשאַט וואָהנען צוויא גראַפען פֿעסטע מיטש. בידע פֿערהייראטעהט. דיא דער יינערע פֿעסטע מיטש אַנט-ס-ע-מיט, ביא דער יינעסען דעפֿוטירטע וואָהל אין נירעדיאָזא

מען, ערשטליטערט ווערדען, מאן האט אים געגען בינא נור פֿערהעטצט, דאמיט וויר אנוזערע קראַפטע דאָרט נומעלאָז פֿערשווענדען. אים געהי-מען ווערדען אבער דיא בינעווען פֿאַן דייטשלאַנד אונד ענגלאַנד ערמוטדיגט אונד מיט סאָלאַטען אונד וואַפען אונטערשריטצט, דאמיט וויר אים קאמפּע אונטערליענען אונד אנוזערע קראַפטע פֿיר לאַנגערע צייט געשוואַכט ווערדען זאָלען! ציערמ זיך אלאז דיעזע נומעלאָזע קאמפּע איד דיא לאַנגע זאָ קאָנען דיא בינעווען אונס רעכט זעהר געפֿאַהר-ליך ווערדען! — נאָך אלל דעם מאַט איד פֿיר איינע זאָלכע פּאָליטיק וועלכע אונס נור צום שאַרען גע-רייכען קאָן, קיינע פֿעראַטוואָרטיג אַיבערנעהמען. דאס נאנצע איזט איינע פּאָליטיק דער „טייטונג“, דיא פֿיר פֿראַנקרייך אין טרויריגעס ענדע געהען מיט. דיעס איזט דער גינע, וועסחאלב איד פֿאַן איינעם פּאָסטען אלס קריגעס-מיניסטער צוריקגעטרעטען בון“ . . .

דיעזע אייטערונג דעס געוועזענען פֿראַנצאָז-שען קריגעס-מיניסטערס מאכט גענוואַרטיג אין אללען פּאָליטישען קרייזען פֿאַן נאני אַיראַפּא איה-געוואָהנליכעס איפֿענען. מאן ערוועהט היערס, דאס דער רייכס-קאנצלער דייטשלאַנד מיט אייער-נער האנד אויך דיא פּאָליטיק פֿראַנקרייכס לייטעט: דער פֿאַרזענעט דער פֿראַנצאָזישען רעפּובליק פֿינט זיך מיט גראַסטער בערייטוויליגקייטן אללעס, וואס פֿירסט ביטמאָרק נור ווינט, וואָפֿיר דיעזער נאטיר-ליך אויך זיינערווייטס דער פֿראַנצאָזישען רעפּובליק מאַך קליינען דיענסט לייטעט! — וויר ערוועהן אַבער ווייטער, דאס דער קריגעס-מיניסטער קא-מ-פֿענאַן אייגענטליך אים דעס גרונדע זיינע פּאָס-טען אים שטיבע ליעס, ווייל ער דאצו ענטשלאַסען וואר, דיא ארמעע אין דער ווייזע צו אַרנאנוירען, דאס מאן אין איינעם גינסטען קאמפּעטע דען קא-בע-קריגע נענען דייטשלאַנד איפֿענעמען קאננע עס איזט זעלבסטפֿערשטאַנדליך, דאס גענעראל קאמ-פֿענאַן אן איינע זאָלך געפֿאַהרליכען ראכע-קריגע ניכט דענקען ווירדע, ווען ער ניכט דעססען זיכער וואָרע, דאס אין גראַסער אַדער דער גראַסער טהייל דער פֿראַנצאָזישען בעפֿאַלדערונג זיך פֿיר איינע זאָלכען קריגע, צור וויעדערהערישטעללונג דער ער-רע פֿראַנקרייכס, בענייטערען מיסטע! עס ליענט אלאז קלאַ אויף דער האנד, דאס עס מיט דען וויי-דערהאַלטען פֿירעזענס-פֿערויכערונגען אין אַיראַפּא פֿאַר ניכט נאני וואָ היער אַזט! מאן ווירדע אן פֿראַנקרייך, זאבאלד זיך היעפֿיר איינע גינסטיגע גע-לעגענהייט בעיטעט, גערנע לאַזשלאַנען, אום דיא פֿראָווינצען עלאָס אונד לאַט הרינגען, וועלכע דייטשלאַנד אים לעמטען דייטש-פֿראַנצא-זישען קריגע אן זיך גערייסען, וויעדער צו ער-א-בערן, דאס דער פֿירעיע מיהעליג נאָך ערהאַלטען ווירד, איזט עבען נור דעס שאַרפֿונגע אונד דער ענערדיע דעס פֿירסטען ביטמאָרק צו פֿערהאַנקען דער עס פֿערשטאַנדען האט, דען גענוואַרטיגען פֿאַרזענעמען דער פֿראַנצאָזישען רעפּובליק פֿיר זיינע פּאָליטיק צו געווינען, פֿאַללעט יעדאָך פֿרייער אַדער שפּאַטער היער פֿאַן פֿערהייר, דאן זינד וויר ניכט זיכער, דאס אַיראַפּא וויעדער פֿאַן איינעם דייטש-פֿראַנצאָזישען קריגע הייגענע ווירד, דיע-זער ווירדע הייעט אום זיך געפֿאַהרליכע זיך ער-א-שטאַלען, אלס דייטשלאַנד הייעט יא דיא צוויא גראַסטען מאכטע, נעמליך עסטערייכ-אונגארן אונד הוסלאַנד, צו טרייען פֿעריבירעטען האט!

אויסוואַרטונג פּאָליטיק.

— דייטשלאַנד אונד פֿראַנקרייך. — אים לייטאָרטיקעל דער פּאָריגען נומער הא-בען וויר בערייטט קורין געמלערעט, דאס דער ביז-העריגע קריגעס-מיניסטער דער פֿראַנצאָזישען רע-פּובליק, גענעראל קאמפּענאָן, פֿאַן זיינער שטעללע צוריקגעטרעטען אומ, און בערלינער בלאטס ברינגט נון פּאָריגען אייטערונג דעס געוועזענען פֿראַנצאָזישען קריגעס-מיניסטערס איבער דען איה-געווענליכען גינעס ריקטירטעט. ער אייטערטע זיך נעמליך אין איינעם בעפֿרוינדעטען קרייזע פֿאַן שטאַטסמאַננען וויא פּאָליט: „איד וואר אייטער איין גענער פֿאַן עראַבערונגס-ציען נאך ווייטען לאַנדערן, אלס איד יעדאָך מיטגליעד דער רעניע-רונג וואירדע, דיא האטע דער קריגע געגען בינא בערייטט זיינען אַפּאַנע גענאָמען. מעהרערע פֿראַנצאָזישע טרופּפען-אַבטוהיילונגען בעפֿאַרדען זיך בערייטט אין טאָנ-קיינע, אלליין דער פֿאַרזענעט זולעס (שיל) פֿערהיירטע אַיטערע, עס ווערדע צו קיינעם אייגענטליכען קריגע מיט בינא קאמפּען, ער נאב דיעזע ערקלאַרונג אַפּטערס אים מיניסטער-ראטהע אב, ער זאננע, עס האנדלע זיך בלאָס דארום טאָנ-קיינע, וועלכעס בערייטט איינע פֿראַנצאָזישע קלאַנע בילדעט, גענען דיא איבער-גריפּע דער בינעווען צו פֿערהיירדיגען, דיא ענט-זענדונג איינער טרופּפען-אַבטוהיילונגען נאך טאָנ-קיינע בראכטע ווירקליך קיינערלויב שאַרען אונד ווייטער וואָללעט איד גיבט געען! — הייעט יעדאָך האנדלעט עס זיך בערייטט אום דיא ענטזענדונג איינער גראַסערען ארמעע נאך בינא, וואָצו איד מינע איינוויליגונג ניטער געבען קאנ-טע, איד זאה נון איין, דאס מיין פֿראַטען ניכט מעהר אין דיעזען עראַבערונגס-זיכטיגען מיניסטעריאום זיין קאן! איד וואָללעט ניכט גענעשענליכען אונד געלד פֿיר איין אונטערנעהמען אַפּערן, דעססען אויסגאנג זאָ צווייפֿעהאפט איזט! — איבערדיעס מוס איד דיא געזאמטע אייטערע פּאָליטיק דעס פֿאַרזענעטען פֿערהיירטענען טאדעליך פֿערהיירטען זיך פּאָס פֿירסטען ביטמאָרק אַפּען אונד ביא דער אַזע הערומפֿאַהרען, פֿערהיירטען בעטרייבט איינע פּאָלי-טיק, וועלכע ניכט דער פֿראַנצאָזישען רעפּובליק, זאנדערן דעס דייטשען רייכע צו גוטע קאמפּען ווירד, דאס פֿירסט ביטמאָרק האט דאָן געבראכט, דאס פֿראַנקרייך מיט אַטאליק אונד פֿשאנען זיך ענט-צווייט האט, יעצט געהט דאס שטרעבען דיעזעס מאנעס דאָהן, דאס וויר אים אויך מיט ענגלאַנד אַיבערווערפען זאָללען, ביטמאָרק ווילל אים מיט אַללער וועלט פֿערפֿינדען, דאמיט פֿראַנקרייך בלאָס אויף זיינע ענאָרע אַנגעוויזען זיין זאָל, איד פֿאַר-האבע אים מיניסטער-ראטהע געגען דיעזע ער-דערבליכע פּאָליטיק אַפּטערס מינע שטימע ערהא-בען, פֿירואהר! אין דער גענוואַרטיגען לאגע האט פֿראַנקרייך קיינע אנדערע איפּאנע, אלס אבצו-וואַרטען אונד זיך צו איינעם גראַסען קאמפּע פֿאַר-צובערייטען, אבער דיעזע קאמפּע דאָרף ניכט אין אללען ענטפֿערנען ענדען אונד עקען דער וועלט געפֿהרט ווערדען, זאנדערן אין אַיראַפּא זעלבסט! אללע וועלט וויס וואָהל, געגען ווען דיעזער קאמפּע געפֿהרט ווערדען מוס דיעזער קאמפּע מוס אייגענט-ליך געגען דייטשען פֿאַר אַנד אַיגענפֿאַכטען ווערדען! וויר מיסטען דאָהער אנוזערע ארמעע גוט אַרנאני-זיען אונד דאָרף אכטען, דאס דיעזען קראַפטע ניכט אין פֿערמדען גענענדען, דיא אונס וועניג קמ-

קאָזע-פאַרראַממע, דיא ער פיראָרנילד צו זיך
געקאָממען, — דער שטאמט-אנוואלט בליעב אונט-
ערבימטליך, אונד לעקאָוויטש מוסע אבציעהען,
— נון נינג ער שנורשטראקס צור פאליצייא אונד
פערזוכטע היער מיט זייער בימטע דורכצודרינגען,
אבער איר דא פאנדען זיך נור הערצאלאנע בעאמ-
טע, דיא פיר זייער בימטע מויב ווארען אונד איהן
ניכט איינשפעררען וואלמען! — ניכט אינמאל
איינגעשפערט קאנן מאן הייטצומאנע ווערען! —
מורמעלטע לעקאָוויטש נאך אלל היעזען מיסלונג-
גענען פערזוכען אונד נינג אונפעררבימטען זאכע
נאך היעזע וואך ער דיא פאַרראַממע פאן ס א לא מי
איר זי, דיא ער פיר דאס געפאַנגניס מיטגעקאָממען,
איס קרייזע זייער פאמיליע פערציעהרעט.

*(איבער דיא וועכעזע-לאַטאל שונג)
וועלכע היעזע טאנע אין נייטרא שטאמטגעפונדען,
וואַריבער וור אין פאַריגער נומער קורץ בעריכ-
טעמען, מעלדען דיא בלאַטטער פאן געלענדעס:
דער טרויריגע פאלל ערווארד נאך בירליס מאכט
אין דען ווייטעמען קרייזען דאס גראַכטע ארופהען,
דענן בירלי געהאַט איינער דער פאַריגעהסטען
ארעליגען פאמיליען דעס נייטראען קאמיטאט אן,
האט איינע ארגאנפאלטיגע ערציעהונג געקאָסטען, אונד
יעדער קליפּטע אן איהן גראַכט האַפּטונגען, דורך
דיא אויסגעברייטעטע בעקאננטשאפט, וועלכע ער
מיט אללען מאנאמען אונד ארויסטאקראמען דעס
לאנדעס האטטע, וואַרע עס אידס לייכט געוועזען,
איינע דער האַכסטען שטעללען צו עררייכען. וועגען
זייער גלאַצערען אינגשאפט, דיא ער ביא יע-
דער געלענענהייט בעקונדעטע, וואר ער איינע זאָל-
כע בעליעבטע אונד געשאַטטע פערזאָנליכ-
קייט, דאס פּעלע, זאך איהן נאָהער קאנמען איהן
נאך יעטצט ניכט גלייכען וואַלמען, דאס ער איס
שטארקע געוועזען וואַרע, וועכטלע זע פאַלשיע דענן
ניע האטטע יעמאנד ארוואכע אן זייער עהרענהאפ-
טיקייט צו צוויפּעלן, וועהאלב ער אויך ביא אונ-
געלענענהייטען, דיא פאַר איינער אַפּפּעמיליגען
עהרענערביכטע אויסגעטראגען ווערדען זאָלמען,
זעהר אַפּט אלס פּאַדוונעט פּינורטע, היער אן
בורא-פּעטט בעוויסצט בירלי אין גראַכטע הייט,
וואַהנט אבער זייט צעהן יאהרען אין נייטרא-אונ-
טער דען אקציאָנאַרען דער נייטראער געלד-אנישטי-
מוטע ווארדע צוואר עסן זייט מאַנאמען איבער
וועכטלע-פאַלשינגען געשפראַכען, און איהר
דיא אקציען עטוואס איס ווערטהע געווענען זאָנער
אבער ניעמאנד וואנטע עס, געגען איינען עהרענמאן
וויא בירלי אַפּפּעמיליך אפּפּוטרעטען, ביז ענדליך
דיא נייטראער שפּאַקאסט דען מיטה האטטע, דיא
אנצייגע צו מאכען, וואַרויך בירלי פּערהאַפּטע
ווארדע, דיא אכריכט פאן דער געעעהרענען פּע-
האַפּטונג פּעריבייטעטע זיך אבעראללדין מיט
בלימטעשנעללע אונד האט איבעראלל דאס גראַכ-
טע בעדייען הערפאַרעווען, דיא פּוויאמען
געלדגעבער, וועלכע מיט בירלי וואוכערען זינד
צווייטס בריסטען, אונד פּעלע זינד אויס בעדייטענדע
בעהראַגע געקאָממען, זאָ זאָל אין געריכט-
בעאמטער אַללין בירלישע וועכטלע איס בע-
טראגע פאן צעהנטויענדער גולדען בעוויסצען, וויא עס
היינט, ווערדען אללע היעזע וואוכערער, לייט דעס
נייען וואוכער-געזעצן פאַר דיא שראנקע דעס גע-
ריכטשאפטעס צוירט ווערדען, דיא פאן אַלל בירלי
זעהר האָהע צינגען בעצאָגען, זאָנער ערשיינט
עס יעדענפאַללס, וויא דענן בירלי זאָ פּעלע גע-
פאַלשטע וועכטלע אן דיא נייטראער געלדאנישטי-
מוטע בעגעבען קאננטע, דיא עס דאך געברייליך
איזט, ביא זאָכער געלענענהייט פאַרהער דען שי-
ראנטען אַדער אקצעדענציען פאן דער בעגעבונג
דעס וועכטלעס צו פּערהאַנדיגען, וועגן היעס גע-
שעהען וואַרע, וואַרע בירלי אן זייער שטראַפּבארען
מאניפּולאַציען פּערהינדערט געוואַרען.

פּערלאַזונג
ליאכאבער לאזע.
(שלוס פאן פאַריגער נומער.)
פּעריגע געוואנגען יע 30 גולדען דיא אַנטומערן:
119 125 149 2679 2746 2912 3124 3411 3728 5024 5296
5581 6736 8123 8892 9226 9225 9842 11793 13114 13302
13916 13981 17442 19517 20182 20214 23381 20111
22027 22574 24663 25549 27911 26624 23076 28058

29128	29362	29926	29967	30789	30983	32913	32371
33081	83304	342	334993	35060	35192	35923	36022
36611	36977	38006	38463	3973	40388	42521	42473
42715	43004	43448	45130	45695	46134	46481	47171
47512	47963	48143	48654	49657	49126	49271	49774
49548	49999	50150	50785	52483	53948	53998	55382
56079	56174	56512	57531	57579	5815	59459	59561
59836	62004	62016	62030	62794	63631	63659	65237
65671	65680	65915	66150	67438	66725	66771	66798
67078	67259	69026	69635	70147	70413	71682	71760
72064	72066	74297	74864.				

געשעפטסבעריכט.

דאס געשעפט אין אללען פּרוכט-פּאַרשען איזט אין
הויזעס אונד פּעסטעס. דיא אין אונטערעס פּאַרייגען בלאט-
טע אנטעגעבענען פּרייזע ווארדען פּאַלל בעצאהלט.
רעס. עס ווארדען 1000 מעטערצענטער פּרימא
קאַהל. רעסס פּען עקספּאַרש צו 12 גולד' 10 קר' פּע-
קייט. פּעריגער פּעק איוויסס. פּעסטעמבער ליעפּערבאר צו
12 גולד' 60 קר' זינד עכענפּאַללס 1000 מעטערצענטער
געשלאַסטען וואַרדען. פּיר כאנאטע-מיט געוידן בעהאפטע-
טע ווארע וויד' 11 גולד' 50 קר' געפּאַרדערט, יעדאך נור
11 גולד' געבאָטען. — אין אללען זאָנטענען פּאַל. וואַסען
ווארדען קיין געשעפטס פּעמאכט.
רעס. עס ווארדען 400 מעטערצענטער צו
35 גולד' פּעריקייט. פּרייזע פּעסט.
רעס. עס ווארדען 75 זאָנטענען פּאַרראַממע וואר-
דען צו 12 גולד' 75 קר' איינפּעקייט.
הילדע זענען ריכטע. דאס געשעפט אין היל-
דע פּרוכטע איזט געבאָטען שוואך, דיא פּעריקייט געיינט.
מאן בעצאהלט: געבאָטען פּאַן 10 גולד' — קר' ביז 11 גולד',
אונגאַרישע געשלאַטע צו 15 גולד', אויסלאַנדישע 25 גולד',
פּוילאָן גראַכטע ווייטע פּאַן 8 גולד' 75 קר' ביז 9 גולד' 50 קר',
בונטע פּאַן 5 גולד' 50 קר' ביז 6 גולד', בריינע פּאַן 8
גולד' ביז 9 גולד' 50 קר', צוועיט-באַהאָנג צו 10 גולד' 25
קר' ביז 11 גולד'. ליינען קליינע פּאַן 8 גולד' 80 קר' ביז
9 גולד' — קר' בעסטערע צו 15 גולד'. מאַהאַר-זאָמען פּאַן
7 גולד' 25 קר' ביז 7 גולד' 50 קר', מאַקן גרויע פּאַן 24
גולד' ביז 25 גולד', ברויער פּאַן 29 גולד' ביז 29 גולד',
קיסמעל גרויערע פּאַן 30 גולד' ביז 32 גולד', הויזעברויין
פּאַן 11 גולד' ביז 11 גולד' 50 קר' זאָנטען זאָק.
אונד געשעפטס. מאן בעצאהלט קענד-אונשליטש מיט 45 גולד' ביז
46 גולד'.

האָנגען אָהנע קייפּער. געאָנעללע פּרייזע פּיר
געלייטערטער ווארדע פּאַן 28 גולד' ביז 30 גולד'.
וואָנטע. קייפּער ווארדען מיט 148 גולד' קייפּער.
קייפּער פּען פּיר פּרימא אונגאַרישע וויד' 16
גולד' 50 קר', פּיר מיטטעל-פּאַרשען 12 גולד' פּען מעטער-
צענטער געפּאַרדערט. קייפּער זינד צווייקהאַלפּטע.
ווייניגשטיג. דיא צופּוהרען זינד אונגעדי-
טענע, אין פּאַלנע דעסטען דיא פּרייזע שטיינע. מאן בע-
צאהלט יע נאך קוואליטאט פּאַן 55 גולד' ביז 62 גולד', פּיר
פּרימא פּאַן 68 גולד' ביז 72 גולד'.

צוועיטע שיקען. צו אנטעשוואַכטען פּרייזען
ווארדען קליינע פּאַרשען פּעריקייט אונד צוואר: באַס.
נישע פּאַן 82 ביז 86 קר' פּען האַלבעס קליאַנר, צו 17 גולד'
86 קר', 100 שטיק צו 16 גולד' 8 קר'.
לעקוואר. איינע קליינע פּאַרשען סלאוואַקיע
ווארדע צו 19 גולד' פּעריקייט. ביא גראַכטער אבנאמע
איזט זאָכער אויך צו 18 גולד' 50 קר' עהאַלשליך. באנא-
טער קאנן צו 17 גולד' ניכט לייכט פּעריקייט ווערדען.
קלענע זאָנטען. אונגאַרישער לוצערער 54
גולד' ביז 55 גולד', דאָהרקלע 53 גולד' ביז 56 גולד'.
פּאַרשען. אונגאַרישע מיטטעל-ווארדע וויד'
מיט 35 גולד', פּרימא מיט 55 גולד', אלטע שאַטען מיט
48 גולד' בעצאהלט.
שפּירטוס. אין ראַפּפּערע 27 גולד', אן
פּעריקייטען 27 גולד' 50 קר', אן קאָמונעטען 28 גולד'.
פּעריקייטען פּעריקייטען פּאַן 30 גולד' 50 קר' ביז
30 גולד' 75 קר'.

פּעריקייטען פּעריקייטען פּאַן 30 גולד' 50 קר' ביז
30 גולד' 75 קר'.
פּעריקייטען פּעריקייטען פּאַן 30 גולד' 50 קר' ביז
30 גולד' 75 קר'.
פּעריקייטען פּעריקייטען פּאַן 30 גולד' 50 קר' ביז
30 גולד' 75 קר'.
פּעריקייטען פּעריקייטען פּאַן 30 גולד' 50 קר' ביז
30 גולד' 75 קר'.

מאן בעצאהלט: אַפּפּענאדע פּאַן 35 גולד' 50 קר' ביז 35 גולד'
50 קר', פּעריקייטען 31 גולד' ביז 32 גולד', ווירטעל-צוקער צו 35
גולד' 50 קר', פּעריקייטען פּאַן 31 קר' ביז 32 גולד'. קאַפּע צו 167
גולד' 170 גולד' בנ. 178 גולד', גראַכטע פּאַן 167
גולד' ביז 178 גולד', מיטטעל-באַהאָנג פּאַן 152 גולד' ביז 162
גולד', קליינבאַהאָנג פּאַן 136 גולד' ביז 140 גולד'; ריאַ גרוין
פּאַן 106 גולד' ביז 122 גולד', געלכ פּאַן 100 גולד' ביז 108
גולד'. — קאַסאָו און 117 גולד'. — פּענעפּער סינאטאָיע צו
121 גולד', באַטאָוויא און 92 גולד'. — פּעמעס פּאַן 64 גולד',
זאָפּראַן און 52 גולד'. — איינבער 82 גולד'.

וויקטוריאליע. נאַנזע לעבער פּאַן 4 גולד'
80 קר' ביז 5 גולד' 70 קר', געשלאַכטע פּאַן 4 גולד' 80 קר'
ביז 5 גולד' 60 קר', ענטען פּאַן 1 גולד' 90 קר' ביז 2 גולד'
2 קר', הויזער אונד קאַסוינער פּאַן 80 קר' ביז 1 גולד' 60
קר', אינדיאַנע פּאַן 3 גולד' 8 קר' ביז 4 גולד'. אללעס פּע-
מאַר. — אייער פּאַרקענע 34 קלאַקיאָן 35 ביז 39 שטיק
פּיר זינדלען. — ביסטער פּרימא פּאַן 90 גולד' ביז 92
גולד', סעקינא פּאַן 72 גולד' ביז 75 גולד'. — צווייבעל פּאַן
5 גולד' ביז 5 גולד' 50 קר'. — קנאַבליך פּאַן 14 גולד' ביז
14 גולד' 50 קר'.

שפּאַללע. דער אבגעליפּענע ניי-יאַהר-
מאַרקט וואר זעהר שלעכט. עס ווארדען בלאַס 600 מעטער-
צענטער וואַללע פּיר מיליטאַר-מוכע אונד 40 מעטערצענטע.
נייע קאַמפּ-וואַללע צו פּאַרייגען פּרייזען אבגעווענען. אין
פּאַריקייטעס געוואסענען וואַללען ווארדען 28,500 קלאַ-
גראַמס פּאַן 1 גולד' 80 קר' ביז 2 גולד' 35 קר' פּעריקייטען.

פּעריקייטען. דער מאַרק וואר פּיר פּעריקייטען ניכט
נינסטיג. פּעריקייטען ווארדען 30,000 שטיק שאַפּעללע. פּאַן
בעצאהלטע: דייטש-וואַללע פּאַן 2 גולד' 20 קר' ביז 3 גולד'
10 קר', באַטשקער אונד באַטאָוויא צו 2 גולד' 40 קר' ביז 2
גולד' 90 קר', פּען פּאַר. פּעריקייטען אונד בולגאַרישע אונד
130 גולד' ביז 135 גולד' פּען פּעריקייטען. פּעריקייטען אונד
מאַצעדאָנישע פּאַן 41 גולד' ביז 42 גולד', באַטשקע אונד
קראַטישע פּאַן 44 גולד' ביז 45 גולד' פּען פּעריקייטען. —
לאַטע-פּעללע ווארדען צוויקא 25000 שטיק פּעריקייטען,
אונד צוואר: בולגאַרישע צו 85 גולד', באַטשקע אונד באַנא-
טער פּאַן 75 גולד' ביז 85 גולד', דייטש-וואַללע פּאַן 30
גולד' ביז 41 גולד' אללעס פּען 102 שטיק. — נאַיס-פּעללע
ווארדען 7000 שטיק אונד צוואר קראַטישע פּאַן 108 גולד'
ביז 112 גולד', זייענענדיגער פּאַן 150 גולד' ביז 135 גולד',
פּען 100 קלאַנר. קאַפּע-פּעללע ווארדען אונגאַרישע, בא-
נאטער אונד זייענענדיגער צו 130 גולד' ביז 140 גולד' פּען
102 שטיק פּעריקייטען.

פּאַרשען פּעריקייטען. אין פּיר דיעזען אייסקעל
וואר דער מאַרקט שלעכט. — מאן בעצאהלטע: קר'.
היינט פּאַן 107 ביז 108 גולד', אַפּפּענע-היינט פּאַן 108 גולד'
ביז 110 גולד', פּיטשלינגע פּאַן 112 גולד' ביז 115 גולד',
קייפּען פּאַן 125 ביז 135 גולד', קאַלכ-פּעללע פּאַן 205 ביז
215 גולד', דעמטאָ מיט קאַפּע פּאַן 190 ביז 195 גולד', דעמטאָ
דאָטישע וואַללען פּאַן 90 גולד' ביז 95 גולד', דעמטאָ
לייכטע פּאַן 90 גולד' ביז 85 גולד'. — אללעס פּען 100
קלאַנראַכט.

לעדער. אין פּאַלנע אונטענענדיש פּעריקייטען
קייפּער וואר דאס געשעפט לעכראַפּט. מאן בעצאהלט.
פּען פּרימא געפּאַקטעס ספּונדלעדער פּאַן 24 ביז 28 קר'.
לאַנר, צו 172 גולד' ביז 174 גולד', געקלאַפּטע פּאַן
12 ביז 15 קלאַנר, ביז 178 גולד' ביז 185 גולד', פּרימא
איינזאָטן פּעריקייטען פּאַן 10 ביז 13 קלאַנר, צו 168 גולד' ביז
172 גולד', צווייזאָטן פּעריקייטען פּאַן 16 ביז 18 קלאַנר, צו
166 גולד' ביז 170 גולד', דייטש-וואַללע פּאַן 19 ביז 22
קלאַנר, צו 174 ביז 176 גולד', דעמטאָ פּאַן 22 ביז 24 קלאַנר, צו
176 גולד' ביז 178 גולד', ביפּעל-פּעריקייטען פּאַן 25 ביז
28 קלאַנר, ביז 150 גולד' ביז 155 גולד'; קוה-היינט גע-
נערישע פּאַן 5 ביז 6 קלאַנר, צו 230 ביז 245 גולד', געצאָ-
נענע פּאַן 6 ביז 7 קלאַנר, צו 215 גולד' ביז 225 גולד'; בריינע
פּאַן 6 ביז 8 קלאַנר, צו 225 גולד' ביז 235 גולד', דאָטישע
געצאָנענע פּאַן 6 ביז 7 קלאַנר, צו 180 ביז 185 גולד', גע-
נערישע פּאַן 5 ביז 6 קלאַנר, צו 195 ביז 210 גולד', פּיטש-
ליינע גענערישע פּאַן 2 ביז 3 קלאַנר, צו 260 ביז 310 גולד',
בריינע פּאַן 2 ביז 4 קלאַנר, צו 25 ביז 310 גולד'; קאַלכ-
פּעללע בריינע פּאַן 10 ביז 12 קלאַנר, צו 440 ביז 455 גולד',
גענערישע פּאַן 8 ביז 9 קלאַנר, צו 340 ביז 365 גולד';
בלאַנקייטען פּאַן 10 ביז 11 קלאַנר, צו 180 ביז 185 גולד';
ברוסט-בלאַטטע פּאַן 8 ביז 10 קלאַנר, צו 195 ביז 210 גולד'.
דער אולטימאט איזט זאָוואַל הייער אלס אויך אין דער פּאַ-
ווייני אָהנע אינזאָלוענען אבגעליפּען.

פּיר דיא רעדאקציע פּעריאנטוואַסליך: מי עהרענמיילי.

אלם אין מאדעללאָועס בעקאנט איז, אבער דר' מאנדל ווירד נאך אימער העפטיגער אונד פראנט אין האַכסטער עררענונג: "וויא עס דען קאָממע, דאס דיא עסקאָמפּטער באַנק, וויא וועלכער באַרקענויא פּערוואַלטהונגס-ראַטה אונד דער ווענער געמיינדע נור דריטטהאלב פּערצענט פּאָן דען אייגענעלענטען געלדערן צאהלט, וואָרענד דיעזעלבע אן פּרווואַטע געוואהנליך פּיער פּערצענט צאהלען הערר באַר-קענויא זאלטע אלס פּערוואַלטהונגס-ראַטה דער עסקאָמפּטע באַנק אן געמינדערטאָם - זיטונגען גאָר נאָכט שטילגעהעמען אונד דענאָך בעפּינדעט ער זיך היער אַם פּאַרזענטיג-מישע, ער מאַנע דען זיטונגען-זאָל דאָך פּערלאַסען!" (רופּע: ער מוס היינט), בירגערמייסטער אוהל דראָהמ, דעם רעגער דאָס וואָרט צו ענטציעהען, ווען ער זיך נישט מאַס-גען ווירד, נון ערהעבט זיך פּאַלאַק פּאָן באַר-קענויא, אום דיא אַנשולדונגען דר' מאַנדלס צו-ריקצו-וווּזען, "אך בערויערע עס זעהר (זאָנטע באַר-קענויא) דאָס גענען מיך ווערעהאַלט אַנשולדיגער-וווּיע זאָלבע אַנדישע געשלייערעט ווערדען, אן דער נישט-פּערצינונג איינעם שטילעס דער שטאַד-מישען געלדער בין איך נישט שולד, ענען עס וואַרדע נאָך פּאַר יאהרען אַנשולדיגעט, דאָס דיא געמיינדע-קאַסא אימער איינען רעזערווע-פּאַנר פּאָן אייני-גען מיליאָנען פּאַרזאַטהונג האַבע, דאָמיט מאן דיא בעמאַנע פּיר נאַטהיגע איינבאַנען צו יעדער צייט פּליסינג מאַכען קאַנגע, וואָס נון דיא עסקאָמפּטע-באַנק אַנטבעלאַנגט, זאָ מיט פּאַר פּאַר איינע אַנ-שטימיגע, וועלכעס נאָ איינע אן איהם בענאָנגע-גען גראַסען ריכטיג דענאָך זיינע פּערפּליכטיגען נאַכקאַמט, אללען רעשעקט האַבען!" - נאָך דיעזען וואָרטען באַרקענויא ענטשטאַנד נון אין פּירכטער-ליכער טימילט, פּיעלע שריוען: "ווער וואַנט עס, איינע געמינדע-ראַטה, היינצו-וווּיע, ער מאַנע דען טיפּה האַבעט עס אַפּפּע צו בעקענען?" באַרקענויא בעמערקטע שליעסליך, דאָס ער גענאָטהינגט זיין ווער-דע, זיך אן דאָס געריכט צו ווענדען, ווען דיעזע גע-גען איהן ערהאַבענען אונגערעכטעפּטיגען אַנ-שולדיגענען נישט אויפֿהאַרען זאָללען, עררוען ערהאַב זיך ווערער דר' מאַנדל אונד בעצייכענעט אין זיינער רעדע דיא גאַנצע געמינדע-ראַטה-ווירטה-שאַפט אַינע פּערזאָנלע, (גראַסער לאַרס) - דער בירגערמייסטער פּאַרדערטע נון דען שקאַנדאַלמאַכער אויף, זיין וואָרט צוריקציעהען, וואָרפּ דר' מאַנדל אַנטוואָרטעט, דאָס ער נאָך גיע אין וואָרט צוריקגעקאָממען האַבע, דער בירגער-מייסטער זאָה זיך נון גענאָטהינגט דר' מאַנדל דאָס וואָרט צו ענטציעהען, נאָכדעם דעם געשעדיקט, ער קלאָרטע נון דר' מאַנדל, דאָס עס זיינע אַכטויב נישט וואַר, דען געמינדע-ראַטה אין דער אַפּפּענליכען

טיינגע העראַבצוועטצען אונד איז ער נון בערייט, דיא וואָרטע: "פּערזאָנלע ווירטהשאַפט" צוריקצו-ציעהען, אים אַנלאָס דיעזער אייגענעכטעפּטיגען אַנדישע דענען באַרקענויא יעצט אייגענעטצט וואַר ערקלאָרטע נון דערוועלבע בייא געלענעגהייט זיינער יעצטיגען וואַהל צום פּאַרזעט דער ווענער אויפֿרעליטישען געמינדע, דאָס ער דיעזע שמעללע מיט דאָנק אַנטעהטע אונד זיינע טראַגיקייט נור אויף דיא לייטונג דער אויפֿרעליטישען קולטוסגע-מינדע בעשראַנקע ווילל, דא ער ענטשלאָסען אַזום זאַמטליכע ביו יעצט בעקליידעטען ער-רעג-שמעללען געדרעצולענען.

* (דאָס פּרעס בור גער אַנטי - סע-מיטענ-בלאַטט - פּרעס בור גען.) וויא אים ווען זאָבען בעריכטען ווירד, זינד לויט ערלאַס-סעס דער עסטערייכישען רעגירונג אין דער אַנ-דערען רייכסהאַלפּטע 17 אין אונגאַרן ערשיינענדע צייטונגען, צומייסט זאָציאַליטישען אונד רעוואַלו-ציאָנערען אינאַהאַלטעם, פּערבאַטען וואָרדען, צו דיע-זען געהאַט אויך דאָס און פּרעסבורג ערשיינענדע אַנטי-סעמיטישע שמוצ-בלאַטט, דער, וועט-אונ-גאַרשען רעגעצבאַטע. - אין עסטערייך ווירד אַלואַ דיעזער פּרעסטיג נישט געוולדעט, וואָרענד אין אונ-גאַרן נאָך אימער געוועטאטעט ווירד, דאָס דיא אַוויסענדע בעפּאַלקערונג דורך דעראַטיגע זו-דעל-בלאַטטער זיסטעמאַטיש פּערזאַפּטע ווערען. - אונד דאָס עננטט מאן בייא אונס אין אונגאַרן - פּרעס-פּרייהייט! וויר גלויבען יעדאָך, דאָס יענע געוויסענעלעזען מענשען וועלכע דאָס פּאַלק דורך איהרע הענט-שרייפּעס מאַראַליש פּערזאַפּטען עבענזאָ האַרט בעשטראַפּט ווערדען זאָללען, אלס דיא געמינסטען נישט-מישער, דיא מאַראַלישע פּער-זאַפּטונג איז געווען עבענזאָ שטראַפּבאַר, אלס דיא קאַפּערליכע פּערזאַפּטע!

* (צום ער-דע בע בן אַין ש פּאַנען.) דעם פּאַרזעט, פּאַנאַר" ווירד אים מאַרדיר בע-ריכטעט: דיא צאהל דער אַפּפּע, וועלכע דיא קא-טאַסטראַפּע בוזער געפּאַדערט, בערייפּט זיך אין דער פּאַרזעט גראַנדאַר אַלליין אויף 910, אין אַנאַר-ליווען גענען מעהר אלס 150 קינדער בייא דעם ער-דע בעבען צו גרונדען אין דען קאָלעג-רובען פּאַן ווילאַנעוואַ (אין דער פּאַרזעט קאָלעג) בראַך אין העפּטיגער בראַנד אויס, וועלכער מעהרערע טאָנע לאנג נישט בעוואַלטיגט ווערדען קאַנגטע, אַם 5 יענענע ליעפען גיע מיטשטילונגען איבער דיא פּאַרזעטערדען ער-דע ערשייטערונגען אין, אין אַל-בונעללאַס (אין דער פּאַרזעט גראַנדאַר) זאָללען גיערדירטע 420 פּערזענען דען קאַטאַסטראַפּע צום אַפּפּער געפּאַלען זיין, אַללאַיבעראַלל ווירד אן דער אויסגראַבונג דער פּערשייטעטען געאַרבייטעט, אין

פּאַלגע דער גרענעלאָוען פּורכט וואַרדען אין דען מיטען אַרטישאַפּטען דיא, געפּאַננענען פּערברע-כער" אין פּרייהייט געוועטעט אונד צו רעטמונגס-אַרבייטען צוגעצאָנען. - דער קאַנג אונד דיא קאָ-נגין שפּענעטען דען פּעראַונגליקען אונד איהרען פּאַמיליען איינען בעטראַג פּאָן 65,000 פּראַנקס. - וויא אים מאַרדיר פּאַס 8 דיעזעס טעלעגראַפּירט ווירד, זינד אים דען פּאַרזעטען מאַלאַט אונד גרא-נאַד 40,000 פּערוואַנען אויסגעוואַנדערט.

* (א יב ער ווע כס על - פּאַלש ער בירלי אין גייטרא) ווערדען נאָך פּאַלגענדע איינצעליטישען געמעלעט: ווערדען פּאַרהאַפּטעט עדוואַרד פּאָן בירלי בעזאָס אין בודאַ פּעטט מעה-רערע ווערטפּאַללע היוער, ער וואָללעט דיעזעל-בען פּעראַקסען אונד נאָהס פּאָן דען גייטראַער געלד-אַנשטימוטען דיא גאַטהונג סוממען אויף, ריא 1873, ער געלד-קרויז ערשטאַטע דיא מא-טעריעללע לאַגע בירליס, ער וואַר אויף גייע דאָר-לעהען אַנגעוועזען, דערען ציינען ער נישט צו בע-צאהלען פּערמאַטע, אונד נאָכדעם מיטשלעוויליע דאָס מעטאַציוז-עטראַנגיס זיינער היוער אין פּאַל-גע דעם קראַכט שטאַרק העראַבצונעקען וואַר, פּער-ליפּטע ער אין דעם נאָך דעם אַנערען, בירלי לעבטע זייט צעהן יאהרען גאַנצליך צוריקגעצאָנען אין גייטרא, אין זיינער בעדראַנגטען לאַגע מיט-ברויכטע ער דיא נאַמען זיינער פּערוואַנדטען, אַינס-בעזאָנדרערע דיא דער פּרייסען וויליאַם אונד אר-טוור אַרעספּאַלי, דעם גראַפען שטעפּאַן עסטער-האַז אונד זיינעם בירערס היודוויג בירלי, דיא בע-רייט זייט יאהרען פּיר איהן קיינע נישטשעהנג איבערנאָהמען, דא דיעזעלבען אַהענדיעס בערייטס פּרייער צאהלרייכע וועכסעל-פּערבינדליכקייטען פּיר איהן איבערנאַמען האַטען, אלס זיא דאָס דען שטאַנד זיינער פּערהאַלטיסעס אין ערפּאַהונג בראַכטען, לאָ טען זיא יעדע פּערבינדונג מיט איהם בערלי מאַכטע אויך איינע זעלבסטפּאַרד-פּערוואַן, ער וואָללעט אין דער אַפּפּעהקע, "בלויזירע" קו-פּען, אים זיך צו פּערייטען, ערהיילט יעדאָך קיינע אויף אַרעגערד איינע ווייזע פּערזאַפּטע ער זיך "פּאַסאן" דיעזעס טרישטע יעדאָך דער שטאַט-הויפּטמאַן אים איינפּרעשטאַנדעס מיט דער דיענעט מאַנד בירליס גענען אין, אַנשטאַלריכעס מיטשלע-אום, אַם גייטראַסטאנע מאַכטע ער מיט איינער פּיסטאָלע איינען זעלבסטפּאַרד-פּערוואַן אונד בראַכ-טע זיך אן דער שלאַפּע איינע ווען אונד נישט לע-בענספּאַהרליכע, זאָ דאָך נישט אַנערעהעליכע פּערילעציאָנען בייא, אויף דען שום שטריכע דיא מאַנד אַינע שטעקער, דאָך בירלי בערוואַנעט צום דאַמיט, דאָס דער שום צו פּאַלליג לאָגענאַנגען וואַר, אויף דיא בעמערקונג דער מאַנד, דאָס ער

פּעראַ אַילעס צו זיינען מישע אונד עיריפּה דיא פּערהער.

דאָך וואָהער נעהטע איך דאָס פּערגאַנגעס (מור-מעלעט ער) איך האַבע קיינס אים היוער!

"זאָל איך שיק אויך דעם דעקלע דיעזעס בוכס שניידען מיין לעהרער, דער פּאַרמטער ר' יוסף ליסאַבאַן, האָט דען הייליגען נאַמען אַפּפּעסעס האַרץ נעשויבען, דען מאן נישטער פּערייטען דאָרף! - דאָך . . . קינדשיעס פּאַראַורטהייל! (ריעק פּעראַך מיט פּעראַטליכעם לאַכעלן) דער פּאַרמטער בוכשטאַבע שטעהט אין קיינער פּערייטונג מיט דעם לעבענדען גאָס!" . . .

ער עיריפּה אויף עס מעסטען אין שטיק פּער-נאַמען מיטשען אים דעם דעקלע דעם פּאַליאַשען אונד שרייב דאָס צייכען דאָרויף, זאָ וויא עס אויף דעם ערסטען בלאַטע דעם וואַונדער-בוכס פּאַרזעטירענען שטאַנד.

אונד נון (זאָנטע פּעראַך אויפּהאַטענע) דאָס מעשאַל אויף דען פּאַרבעשטיין לענגלעס, אָב עס אויך עכט! . . .

פּעראַך זאָה פּאַרשענד אומהער. - וואָמיט בענינגען איך? (פּאַרמטער ער לאַכעלנד אונד מוסטערטעט דיא נענעט שטאַנדער זיינעם צימערס) וואָ פּינדע איך אין ווענען, דאָס גיע געלעבט אונד דאָך איינע מונד אלס וויס פּיר דיעזע פּאַרמעל האָט?

פּערייטענעס! זאָ לאַנגע פּעראַך אויך שטאַהענד אונד הער זאָה, ער פּאַנר נישט, וואָס ער זוכטע.

זאָפּפּעטעט דיא שטור צו דעם אַנשטאַטערדען צימ-מער אונד זאָה היינט, אָב קיין האַכער איהן בעלוישע.

דאָס צימער וואַר לעער.

פּעראַך טראַט אין דיא נאַסע שטובע אונד זאָה - אונד ער לעבט! . . .

פּעראַך זאָה איינע סעקונדע שווינגער אויף דען פּער-נילבעטען פּערייטענעט, דעקלע דעם בוכעס.

"וואָרן וואַונדער דענאָך מאַגליך?" - פּאַנעט ער דאָס ווינער זיך וועלכט.

נאָך ווענען איבערלענען שאָב ער העפּטיג דען פּאַ-ליאַשען ווייס וועט, פּעראַך! (ריעק ער זיך זעלבסט) בייז דאָס מעהר אלס 30 יאהרע אלס געוואַרדען, האָט דאָ זאָ פּיעלעס ערלעגט אונד עפּפּאַרשט, אום דאָ צו גלויבען?" אונד וועטהאַלב נישט? (פּאַנעט ער ווערער לויט, אונד זיינע ברוסט האָב זיך אונד זיין אויגע ליכטעטען) - האָט דאָ נישט ערסט דאָס גראַסע וואַונדער ערלעבט ז פּאַרס דיעזע נאַפּין נישט אין דיעזע שטובע, רייכטע זיא דיר נישט איהרע האַנד, לאַכטע איהר אויגע נישט גלאַנד אויף דען גיערדיגסטען איהרע קעכטע דעם האַטעסטע רוא געשטען דיעזען טרויס, דיעזע ענדלאָוע פּרייער דיינעס הער-צענס, פּיר מאַגליך געהאַלטען?" . . .

פּעראַך שלונ האַטטע דיא עיסטע וויסע דעם בוכעס, אויף אונד מיט איינע געמיש פּאַן קיהנער ענטשלאָסען-הייט אונד באַנדר גיינער לאָ ער דיא עיסטע ציילע.

"דא וואַרע עס יא! (שריע ער נאָך דען עיסטען מאַר וואַרשען אונד פּאַסטע זיך אן דער שטיין אונד אַילשע פּאַן דער העפּטיגסטען אויפֿגענונג געשעיענען, פּאַן דעם שראַנקע צום פּענסטער, אונד עבענזאָ האַטטע ווערער צייק) דא וואַרע עס יא, דאָס וואַונדער, דאָס דיא מיר זאָ פּאַרפּעשיש צוריק; - בעלעבע דאָ לעבלאָוע!" - דיעזע פּאַרמעל, דער נאַמע גאַטטען אין דיעזען אַמישירונג אויף גענאָממעט פּערייטענעט - אין דעם מונד דעקסען, דער גיע געלעבט - אונד ער לעבט! . . .

פּעראַך זאָה איינע סעקונדע שווינגער אויף דען פּער-נילבעטען פּערייטענעט, דעקלע דעם בוכעס.

"וואָרן וואַונדער דענאָך מאַגליך?" - פּאַנעט ער דאָס ווינער זיך וועלכט.

נאָך ווענען איבערלענען שאָב ער העפּטיג דען פּאַ-ליאַשען ווייס וועט, פּעראַך! (ריעק ער זיך זעלבסט) בייז דאָס מעהר אלס 30 יאהרע אלס געוואַרדען, האָט דאָ זאָ פּיעלעס ערלעגט אונד עפּפּאַרשט, אום דאָ צו גלויבען?" אונד וועטהאַלב נישט? (פּאַנעט ער ווערער לויט, אונד זיינע ברוסט האָב זיך אונד זיין אויגע ליכטעטען) - האָט דאָ נישט ערסט דאָס גראַסע וואַונדער ערלעבט ז פּאַרס דיעזע נאַפּין נישט אין דיעזע שטובע, רייכטע זיא דיר נישט איהרע האַנד, לאַכטע איהר אויגע נישט גלאַנד אויף דען גיערדיגסטען איהרע קעכטע דעם האַטעסטע רוא געשטען דיעזען טרויס, דיעזע ענדלאָוע פּרייער דיינעס הער-צענס, פּיר מאַגליך געהאַלטען?" . . .

פּעראַך שלונ האַטטע דיא עיסטע וויסע דעם בוכעס, אויף אונד מיט איינע געמיש פּאַן קיהנער ענטשלאָסען-הייט אונד באַנדר גיינער לאָ ער דיא עיסטע ציילע.

"דא וואַרע עס יא! (שריע ער נאָך דען עיסטען מאַר וואַרשען אונד פּאַסטע זיך אן דער שטיין אונד אַילשע פּאַן דער העפּטיגסטען אויפֿגענונג געשעיענען, פּאַן דעם שראַנקע צום פּענסטער, אונד עבענזאָ האַטטע ווערער צייק) דא וואַרע עס יא, דאָס וואַונדער, דאָס דיא מיר זאָ פּאַרפּעשיש צוריק; - בעלעבע דאָ לעבלאָוע!" - דיעזע פּאַרמעל, דער נאַמע גאַטטען אין דיעזען אַמישירונג אויף גענאָממעט פּערייטענעט - אין דעם מונד דעקסען, דער גיע געלעבט - אונד ער לעבט! . . .

(פּאַרזעטונג פּאַלעס)

